

คู่มือปฏิบัติงาน Pre-production

ลำดับ	วิธีการขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1.	<p>แผนจัดทำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ร่างแผนงานการผลิตจากแผนยุทธศาสตร์สำนักฯ และองค์กร - เสนอขออนุมัติแผนงานแต่ละโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประมาณเดือน มิถุนายน ถึง สิงหาคม (3 เดือน) - ประมาณเดือน กันยายนถึง พฤศจิกายน (3 เดือน) 	สำนักสร้างสรรค์เนื้อหา
2	<p>เลือกผู้ผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการ จัดหารายการ - จัดทำเอกสารอนุมัติ จัดหาผู้ผลิตรายการ 	7- 15 วัน/รายการ	สำนักสร้างสรรค์เนื้อหา
3	<p>ทำสัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายพัสดุและจัดหารายการ ดำเนินการเสนอขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง - ฝ่ายกฎหมายดำเนินการออกสัญญา 	30 – 45 วัน/ รายการ	สำนักบริหาร
4	<p>เขียนแผนการผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้การผลิต รายการเป็นไป ตามแผนการผลิต รายการประจำปี และเพื่อเป็นการ สร้างหลักประกัน ว่ารายการที่ผ่าน การควบคุม คุณภาพก่อนการ ผลิต แล้ว จะ สามารถผลิต รายการเสร็จสิ้น ตามเป้าหมาย 	ดำเนินการในห้วง ระยะเวลาเดียวกัน กับ ข้อ 2.	สำนักสร้างสรรค์เนื้อหา
5	<p>ประชุมแผนผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้จัดการฝ่าย ผลิต/ทีมงาน ดำเนินการประชุม วางแผนและพัฒนาการผลิตร่วมกันกับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง 	5 -7 วัน/รายการ	สำนักสร้างสรรค์เนื้อหา
6	<p>ให้ข้อมูลผู้ผลิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้จัดการฝ่าย ผลิต/โปรดิวเซอร์ /จนท. ตรวจสอบคุณภาพ รายการ ให้ข้อมูลย้อนกลับผู้ผลิตเพื่อวางแผนพัฒนาเนื้อหาร่วมกัน โดยมีคู่มือผลิต รายการ ,ข้อมูลผู้ชมวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ และให้มีการจัดทำ Consent Form 	5 -7 วัน/รายการ	สำนักสร้างสรรค์เนื้อหา

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อบังคับ ส.ส.ท. ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ พ.ศ. 2563

ข้อบังคับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ พ.ศ.๒๕๖๓

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๕๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑ อันมีพันธกิจและการดำเนินการที่มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่เป็นสื่อเพื่อการค้า เพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล หรือเพื่อประโยชน์ของกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ใด แต่เป็นองค์การสื่อสาธารณะที่มีความเป็นอิสระทางวิชาชีพ และมีพันธกิจในการดำเนินการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ รวมทั้งสื่ออื่นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพและคุณธรรม บนพื้นฐานความเป็นไทย เสนอข่าวสาร สารประโยชน์ และสาระบันเทิง อย่างยึดถือประโยชน์สาธารณะ สร้างสังคมประชาธิปไตยที่ประชาชนได้รับข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางการให้บริการขององค์การ รวมทั้งการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

เนื่องจากข้อบังคับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว จึงสมควรพิจารณา ทบทวนและปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนแปลงไป อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ (๗) และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการนโยบายขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย จึงมีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๓ วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓ ให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ พ.ศ.๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

๓.๑ ข้อบังคับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ พ.ศ.๒๕๕๒

๓.๒ ข้อบังคับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๘

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“องค์การ” หมายความว่า องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

“ผู้บริหารด้านข่าวหรือรายการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการองค์การ และ ผู้ที่ผู้อำนวยการองค์การ มอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบงานด้านข่าว หรือด้านรายการที่เผยแพร่ทางสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่ออื่นขององค์การ

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงาน และลูกจ้าง ที่ไม่มีตำแหน่งเป็นกรรมการบริหาร ผู้อำนวยการ องค์การ หรือผู้บริหารระดับสูงขององค์การ

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า ผู้รับผิดชอบงานการผลิต การจัดหา และการเผยแพร่รายการ ทั้งที่เป็นพนักงานเต็มเวลาและบางเวลาขององค์การ รวมทั้งบุคคลภายนอกที่ทำงานด้านการผลิตรายการขององค์การ

“จริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและการเผยแพร่รายการ” หมายความว่า หลักเกณฑ์หรือกฎที่ใช้ในการพิจารณาตัดสินการกระทำของนักวิชาชีพด้านการผลิต การจัดหา และการเผยแพร่รายการขององค์การ ทั้งที่เป็นพนักงานเต็มเวลาและบางเวลาขององค์การ หรือผู้ผลิตอิสระที่เป็นกลุ่มบุคคล หรือหน่วยงาน หรือสถาบัน ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ว่าการกระทำใดเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ดีงาม ควรปฏิบัติ และการกระทำใดเป็นสิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

ข้อ ๕ จริยธรรมด้านความถูกต้อง เทียงตรง

๕.๑ การนำเสนอข่าว หรือข้อมูล ต้องยึดถือข้อเท็จจริง ความถูกต้อง เทียงตรง โดยการเลือกแหล่งข่าว แหล่งข้อมูล การใช้ภาษา การกำหนดเนื้อหา และวิธีการหรือรูปแบบการนำเสนอ ต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง มีการตรวจสอบ ตรวจสอบเป็นหลักปฏิบัติสำคัญ

๕.๒ การรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ ต้องรายงานตามความเป็นจริง ไม่แทรกความคิดเห็นไม่บิดเบือน ไม่คาดเดา ไม่ชี้นำ ไม่สร้างความเข้าใจผิด หรือไม่ทำให้เกิดการตื่นกลัวอย่างเกินเหตุ

๕.๓ การรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบัน ต้องแยกแยะให้ชัดเจนระหว่างข้อเท็จจริงกับความเห็น เนื้อหาข่าวกับการวิเคราะห์ตีความ เหตุผลที่แท้จริงกับการกล่าวอ้างว่าเป็นเหตุผล

๕.๔ ผู้ปฏิบัติงานด้านข่าวและรายการ ต้องเปิดเผย ตรงไปตรงมา และชี้ตรงต่อผู้ที่ตกเป็นข่าว แหล่งข่าว ผู้ร่วมรายการ ผู้ให้ทัศนะความคิดเห็น รวมทั้งผู้ชมผู้ฟังรายการ

๕.๕ การนำเสนอข่าว หรือรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ สีผิว จะต้องนำเสนออย่างถูกต้อง ข้อเท็จจริงครบถ้วน ไม่บิดเบือน หรือนำเสนอในลักษณะสร้างความขัดแย้ง โดยต้องไม่นำเสนอในลักษณะที่เป็นการดูหมิ่น หรือสร้างตราประทับเชิงลบ อคติ เหมารวมทางชาติพันธุ์ หรือทำให้กลายเป็นเรื่องตลก

ข้อ ๖ จริยธรรมด้านความสมดุล เป็นธรรม

๖.๑ การรายงานข่าวหรือการผลิตรายการโดยเฉพาะในประเด็นสำคัญหรือประเด็นที่มีความขัดแย้งสูง ต้องนำเสนอข้อมูล ความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง อย่างรอบด้าน สมดุล และเป็นธรรม

ในกรณีที่องค์การและ/หรือบุคลากรขององค์การกลายเป็นข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศ หรือผู้ดำเนินรายการ ต้องรายงานหรือนำเสนออย่างซื่อตรง ถูกต้อง ไม่ลำเอียง และไม่ถือพวกพ้อง

๖.๒ ผู้ปฏิบัติงานต้องเคารพสิทธิของบุคคลในการปฏิเสธการให้สัมภาษณ์หรือการร่วมรายการ และต้องใช้วิจารณญาณในการแจ้งการปฏิเสธในรายการ ซึ่งการปฏิเสธดังกล่าวต้องไม่เป็นเหตุให้ยับยั้งการเชิญบุคคลอื่นหรือคู่กรณีที่มีประเด็นขัดแย้งกันมาออกอากาศ หรือมาแสดงทัศนะ ในกรณีเช่นนี้ผู้สัมภาษณ์ต้องทำหน้าที่อย่างเป็นธรรม

๖.๓ การนำเสนอข่าว...

๖.๓ การนำเสนอข่าว หรือรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ จะต้องไม่เลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุของเพศ วัย เชื้อชาติ ชนชั้น หรือละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จะต้องนำเสนอด้วยความเคารพสิทธิ และนำเสนออย่างเคารพในความแตกต่าง หลากหลาย เท่าเทียม เสมอภาค ชาติพันธุ์ เชื้อชาติ ถิ่นที่อยู่ ภูมิภาค ชนบทชนบทชนเมืองชนบทชนเมือง วัฒนธรรมประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ความคิดภาษา เครื่องแต่งกาย สัญลักษณ์ ความเชื่อที่เกี่ยวข้อง ในทางชาติพันธุ์

๖.๔ การนำเสนอข่าว หรือรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ปฏิบัติงานต้องพึงตระหนักในการสร้างความสมดุลระหว่าง เสรีภาพในการพูดการแสดงความคิดเห็น ที่ไม่กระทบสิทธิผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อสังคม พิจารณาชั่งน้ำหนัก ผลดี ผลเสีย ผลกระทบอันเกิดมาจากการนำเสนอเนื้อหา ข่าวและรายการ

การนำเสนอเนื้อหาข่าวหรือรายการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป เปลี่ยนแปลง ปกป้อง พิทักษ์ รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ ในรายการ หรือข่าว พึงกระทำด้วยหลักการมาตรฐานวิชาชีพสื่อ ด้วยความถูกต้องเที่ยงตรง สมดุล เป็นธรรม และคำนึงถึงขอบเขตเสรีภาพของการพูดที่อยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๗ จริยธรรมด้านความเป็นอิสระของวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และการไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๗.๑ ผู้บริหารหรือพนักงานต้องเป็นอิสระอย่างแท้จริงจากรัฐบาล กลุ่มและพรรคทางการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ หรือกลุ่มเคลื่อนไหวกดดัน เพื่อให้สาธารณชนเชื่อมั่นในความเป็นอิสระ และความเป็นธรรม ต่อทุกฝ่าย

๗.๒ กองบรรณาธิการ หรือคณะผู้รับผิดชอบในการผลิตรายการ ต้องมีความเป็นอิสระในการคัดเลือก ประเด็น การกำหนดเนื้อหา และวิธีการหรือรูปแบบการนำเสนอ โดยสามารถอธิบายเหตุผลในการตัดสินใจ อย่างสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อองค์การต่อสาธารณะ

๗.๓ กองบรรณาธิการ หรือคณะผู้รับผิดชอบในการผลิตรายการ ต้องรักษาเอกสิทธิ์ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานอย่างคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ ผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ชมผู้ฟัง และความเชื่อถือต่อ องค์การ สถาบันและรายการเป็นสำคัญ

๗.๔ ผู้บริหารด้านข่าวและด้านรายการ พนักงานและผู้ปฏิบัติงานด้านการผลิตและการเผยแพร่ รายการ ขององค์การ ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมในการกำหนด ทิศทางการให้บริการขององค์การให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างแท้จริง

๗.๕ ผู้ปฏิบัติงานต้องใช้วิจารณญาณในการนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความโหดร้ายทารุณ การกระทำที่ชั่วร้าย การกระตุ้นความแตกแยก ความเกลียดชัง หรือการกระทำรุนแรง

๗.๖ ผู้บริหารด้านข่าวและด้านรายการ พนักงานและผู้ปฏิบัติงาน ต้องไม่นำเสนอข่าว รายงาน หรือจัดหาและผลิตรายการ เพื่อเอื้อประโยชน์อย่างเปิดเผยหรืออย่างแอบแฝง หรือเพื่อสร้างความได้เปรียบ ทางธุรกิจหรือทางการเมือง แก่บุคคล กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานใด รวมทั้งไม่ใช่ข่าว รายงาน หรือรายการของ องค์การ เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ตนและพวกพ้อง

๗.๗ ผู้ปฏิบัติงานต้อง...

๗.๗ ผู้ปฏิบัติงานต้องหลีกเลี่ยงหรือใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบในการนำเสนอภาพ ข้อความ ข้อตราสินค้า หรือสัญลักษณ์ของสินค้าหรือบริการ ซึ่งมีเจตนาเป็นการเชิญชวนให้ซื้อหรือใช้สินค้าหรือบริการ เพื่อธุรกิจการค้าหรือการส่งเสริมการขาย โดยให้เป็นไปตามความจำเป็นหรือคุณค่าของเนื้อหาที่นำเสนอ

๗.๘ พนักงานหรือผู้ได้รับมอบหมายให้ตัดสินใจในนามองค์กรเพื่อคัดเลือกผู้ผลิตอิสระ ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ ไม่แอบแฝงผลประโยชน์ทั้งของตน ครอบครัวและพวกพ้อง ต้องตัดสินใจอย่างไม่เลือกปฏิบัติ แต่ใช้วิจารณญาณที่คำนึงถึงคุณภาพรายการ ประโยชน์สาธารณะ การใช้จ่ายที่คุ้มค่า การตอบสนองพันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร

๗.๙ ในกรณีที่ได้รับเชิญไปทำข่าวหรือรายการในต่างจังหวัดหรือต่างประเทศ ควรผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการหรือผู้กำกับเนื้อหา โดยต้องคำนึงถึงหลักสี่สาธารณะและคุณค่าข่าว

ข้อ ๘ จริยธรรมด้านการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเป็นส่วนตัว และการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล

๘.๑ การปฏิบัติงานในทุกขั้นตอน การผลิตรายการในทุกประเภทและรูปแบบ ต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่เสียดสีบุคคล กลุ่มบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศสภาพ เพศวิถี อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดทางการเมืองที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

๘.๒ การนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ เพศสภาพ เพศวิถี ต้องดำเนินการอย่างเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพในการรับรู้ของประชาชน แต่ต้องมีเหตุผลและคำนึงถึงความเหมาะสมกับบรรทัดฐานและค่านิยมของสังคม และเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

๘.๓ การนำเสนอเนื้อหาที่อาจล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว และ/หรือทำร้ายความรู้สึกของบุคคล รวมทั้งการนำเสนอเรื่องราว หรือพฤติกรรมของบุคคลสาธารณะที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมหรือคนจำนวนมาก จะกระทำได้เมื่อพิจารณาถี่ถ้วนแล้วว่า ผลประโยชน์ของมหาชนในการรับรู้ข่าวสารนั้นมีน้ำหนักมากกว่า

๘.๔ การรายงานข่าวหรือภาพที่เปิดเผยให้เห็นผู้ที่อยู่ในความทุกข์โศก ผู้ได้รับภัยจากหายนะ ผู้ที่อยู่ในภาวะยากลำบาก ทุกข์ทรมาน รวมทั้งผู้ป่วย ต้องดำเนินการอย่างเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และนำเสนออย่างเหมาะสมและระมัดระวัง

๘.๕ การนำเสนอข่าว หรือรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ต้องดำเนินการอย่างเคารพต่อหลักการพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน ในการที่จะคิด เชื่อ ยึดถือปฏิบัติตามแนวทางศาสนานั้นๆ และหมายรวมถึงความเชื่อส่วนบุคคล ที่จะสอน สั่ง ปฏิบัติและเฝ้าดูอย่างเคารพ ความเชื่อ และวิถีปฏิบัติของศาสนาหรือนิกายในศาสนาต่างๆ ต้องได้รับการอธิบาย นำเสนอ อย่างถูกต้อง ต้องไม่นำเสนอในลักษณะบิดเบือน เป็นเท็จ หรือเพื่อใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ หรือความเชื่อมงายไร้สาระ

แง่มุมมองทางศาสนาหรือความเชื่อ...

แง่มุมทางศาสนาหรือความเชื่อต่างๆ ที่เป็นส่วนบุคคล หรือนิกายในศาสนาต่างๆ จะต้องไม่ถูกเสนออย่างผิดเพี้ยน คลาดเคลื่อน บิดเบือน หรือถูกนำเสนอในแง่ลบที่ขัดแย้ง คัดค้านกับความรับรู้โดยปกติทั่วไป ต้องไม่นำเสนอในลักษณะเชิญชวนเข้าสู่การนับถือ การเสื่อมศรัทธา เป็นศาสนิกชนต่อศาสนานั้นๆ หรือต้องไม่กระทำเพื่อฉกฉวย แสวงหาความเชื่อ ความศรัทธาจากประชาชน โดยการนำเสนอต้องปกป้องประชาชนหรือผู้อ่อนแอที่อาจจะตกเป็นเหยื่อของการล่อลวง โดยขบวนการมิชชันนารีที่ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือ เพื่อเปิดโปงปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ

ข้อ ๙ จริยธรรมด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากรายการที่แสดงออกถึงความรุนแรง การกระทำอันผิดกฎหมายหรือศีลธรรม อบายมุข และภาษาอันหยาบคาย

๙.๑ ผู้ปฏิบัติงานต้องใช้วิจารณญาณในการนำเสนอภาพ การใช้ภาษา ถ้อยคำ และน้ำเสียงให้เหมาะสม โดยเฉพาะในการนำเสนอเนื้อหาความรุนแรง อุตลักษณ์ทางเพศ เพศวิถี เพศสัมพันธ์ รวมทั้งเรื่องที่มีผลเสียหายต่อสถาบันครอบครัว และเรื่องที่มีความอ่อนไหวอื่นๆ

๙.๒ ผู้ปฏิบัติงานต้องใช้วิจารณญาณในการนำเสนอเนื้อหา ภาษา ภาพ เสียง ที่อาจชักจูงผู้ชมผู้ฟังที่เป็นเด็กและเยาวชนให้เห็นผิดเป็นชอบ หรือกระตุ้นพฤติกรรมการลอกเลียนแบบ เช่น รายการที่มีเนื้อหาความรุนแรง การยั่ววนทางเพศ การใช้ภาษาหยาบคาย กิจกรรมที่เสี่ยงภัยต่อร่างกาย อบายมุข การกระทำที่ผิดกฎหมายที่ขัดต่อศีลธรรม

๙.๓ ผู้ปฏิบัติงานต้องไม่ออกอากาศหรือตีพิมพ์ภาพและข้อมูลที่อาจมีผลเสียต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน หรือมีผลเสียต่อบทบาทหน้าที่และสัมพันธภาพของสถาบันครอบครัว

๙.๔ ผู้ปฏิบัติงานต้องหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพเด็ก เยาวชน ที่ถูกทำร้าย ถูกกระทำทารุณ ถูกคุกคามทางเพศ ตกเป็นผู้ต้องหา ผู้ต้องสงสัย ทั้งนี้หมายรวมถึงการไม่นำเสนอภาพ ข้อมูล ข้อความ และสัญลักษณ์ใด ที่สามารถเชื่อมโยงไปถึงเด็ก เยาวชน ที่ตกเป็นข่าว ที่ถูกกระทำ ที่เป็นผู้ต้องหา ผู้ต้องสงสัย เว้นแต่กระทำไปเพื่อประโยชน์ของเด็กหรือเยาวชนนั่นเอง

๙.๕ การรายงานข่าวหรือการนำเสนอรายการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงการปกป้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน รวมทั้งเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ เพศสภาพ เพศวิถี เพศสัมพันธ์ ภาษาที่สื่อทางเพศ ภาษาหยาบคาย รุนแรง และอคติหรือการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มคนในสังคมอย่างไม่เหมาะสมและไม่เป็นธรรม

๙.๖ ข้อบังคับด้านจริยธรรมเพื่อการคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่กำหนดในข้อ ๙ นี้ ให้ครอบคลุมถึงสื่อทุกประเภทขององค์การ

ข้อ ๑๐ จริยธรรมด้านการปฏิบัติต่อเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย และผู้ที่อยู่ในภาวะเศร้าโศก

๑๐.๑ การรายงานข่าวภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุ การปะทะ การสู้รบ การทำร้าย ต้องตระหนักถึงมนุษยธรรม และ เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ที่ตกอยู่ในภาวะทุกข์โศก ลำบาก ยากแค้น ทรมาน โดยต้องนำเสนอด้วยความระมัดระวัง มีความสมเหตุสมผลในการบรรยายหรือการนำเสนอภาพ โดยเฉพาะภาพที่สร้างความรู้สึกสยดสยอง หดหู่ เศร้าใจ หรือโกรธแค้น

๑๐.๒ การนำเสนอภาพการสังหารบุคคล หรือภาพบุคคลที่เสียชีวิตแล้ว หรือภาพบุคคลที่ได้รับบาดเจ็บ ผู้ป่วย หรือผู้อยู่ในความเจ็บปวด ทรมาน ต้องนำเสนออย่างระมัดระวัง และเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วย ผู้บาดเจ็บ ผู้ทรมานทรมาน หรือผู้เสียชีวิต และครอบครัว

ข้อ ๑๑ จริยธรรมด้านการปกป้องและการปฏิบัติต่อแหล่งข่าวอย่างเป็นธรรม

๑๑.๑ ผู้ปฏิบัติงานต้องใช้วิจารณญาณเป็นพิเศษสำหรับแหล่งข่าว หรือผู้ร่วมรายการที่เป็นเด็กและเยาวชน หรือบุคคลที่กำลังอยู่ในความทุกข์ หรือผู้ที่มีความบกพร่องทางสมอง เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่อาจไม่ตระหนักถึงผลกระทบจากการให้สัมภาษณ์หรือการเข้าร่วมรายการ

๑๑.๒ การเสนอข่าว รายงาน หรือรายการที่มีการกล่าวหาบุคคล กลุ่มบุคคล นิติบุคคล ต้องระลึกละเอียดถี่ถ้วนว่าผู้ที่ถูกกล่าวหาต้องได้รับสิทธิและโอกาสที่จะโต้ตอบข้อกล่าวหา ในข่าว ในรายงาน หรือในรายการเดียวกัน และในเวลาที่เหมาะสม

๑๑.๓ การปกปิดแหล่งข่าว หรือการหาข่าวหรือข้อมูลอย่างไม่เปิดเผย ต้องมีเหตุผลอันสมควร หรือเพื่อประโยชน์ของมหาชนส่วนใหญ่ หรือเพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของแหล่งข่าว

๑๑.๔ ผู้ปฏิบัติงานต้องไม่จ่ายเงินแก่แหล่งข่าว ไม่รับรางวัลหรือผลประโยชน์ตอบแทนเพื่อให้เสนอข่าว และ/หรือไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำใดอันทำให้ขาดความเป็นธรรม และความเป็นอิสระแห่งวิชาชีพ

๑๑.๕ การแอบบันทึกภาพและเสียงและการหาหลักฐานแบบลับ ควรเป็นวิธีการสุดท้าย เพราะอาจมีผลต่อความน่าเชื่อถือของข่าวหรือรายการหรือองค์การ ขณะทำข่าวต้องแสดงตัวว่าเป็นผู้สื่อข่าว ยกเว้นด้วยเหตุจำเป็นภายใต้เงื่อนไขของการทำข่าวแบบสืบสวนสอบสวนเพื่อนำเสนอสิ่งที่ประชาชนมีสิทธิที่จะรับรู้ การรายงานทางวิทยาศาสตร์ การรายงานพฤติกรรมทางสังคม การรายงานเพื่อปกป้องสิทธิผู้บริโภค ที่ใช้วิธีการบันทึกอย่างเปิดเผย จะไม่ได้ข้อมูลตามความเป็นจริง

๑๑.๖ ก่อนออกอากาศเสียงการพูดคุย หรือการให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในทุกเรื่อง หากเป็นการบันทึกแบบลับ ผู้ปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในการผลิตรายการ ต้องแจ้งขออนุญาตจากผู้ให้สัมภาษณ์ หรือเจ้าของเสียงก่อน

ข้อ ๑๒ จริยธรรมในการนำเสนอเนื้อหาอาชญากรรม หรือ พฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสาธารณะ และเหตุร้ายแรงที่มีผลกระทบต่อบุคคลและสังคม

๑๒.๑ การเสนอข่าว หรือการรายงานประเด็นอาชญากรรมหรือภัยต่อสาธารณะ ต้องไม่ทำให้ประชาชนตื่นตระหนกอย่างเกินกว่าเหตุ ไม่สร้างผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม ไม่ยั่วยุการประกอบอาชญากรรม ไม่ชักนำไปสู่พฤติกรรมการณ์เลียนแบบ หรือการก่อความไม่สงบ

๑๒.๒ ผู้ปฏิบัติงานต้องคำนึงถึงสิทธิส่วนตัวและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้เคราะห์ร้ายที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ด้วยการรายงานข่าวโดยไม่ทำให้อับอาย ไม่ทำให้เป็นตัวตลก หรือไม่ทำให้รู้สึกถูกซ้ำเติม

๑๒.๓ ผู้ปฏิบัติงานต้อง...

๑๒.๓ ผู้ปฏิบัติงานต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้ต้องสงสัยโดยไม่นำเสนอภาพและไม่ใช้ภาษาที่มีลักษณะเป็นการตัดสินผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา จำเลย ที่ยังไม่ผ่านการพิจารณาตัดสินคดีของศาลถึงที่สุด และต้องหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา จำเลยพร้อมของกลาง หรือภาพการทำแผนประกอบการรับสารภาพอย่างชี้นำผู้ชมผู้ฟังให้ตัดสินว่าผู้ต้องหาคือผู้กระทำความผิด

ยกเว้นกรณีที่ผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา จำเลยเป็นบุคคลสาธารณะ หรือเป็นบุคคลที่กระทำการอันกระทบต่อผลประโยชน์สาธารณะหรือเป็นภัยต่อสังคม อาจนำเสนอภาพบุคคลดังกล่าวได้

๑๒.๔ ผู้ปฏิบัติงานต้องใช้วิจารณญาณเป็นพิเศษในการนำเสนอภาพหรือข่าวเกี่ยวกับการทำร้ายตนเอง การพยายามฆ่าตัวตาย การฆ่าตัวตาย ในรายการทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นเรื่องจริงหรือเรื่องที่แต่งขึ้น

ข้อ ๑๓ จริยธรรมในการนำเสนอเหตุการณ์และเนื้อหาการเมืองและนโยบายสาธารณะ

๑๓.๑ การเสนอข่าวหรือรายงานเกี่ยวกับการเมืองและนโยบายสาธารณะ การโต้เถียงหรือความขัดแย้งทางการเมือง ต้องกระทำด้วยความซื่อตรงต่อข้อเท็จจริง ไม่โอนเอียง ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด

๑๓.๒ ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศ หรือผู้ดำเนินรายการ ต้องไม่แสดงความคิดเห็นทางการเมืองในรายการ และต้องระมัดระวังในการทำหน้าที่มิให้ตกเป็นเครื่องมือของนักการเมือง

ข้อ ๑๔ จริยธรรมในการนำเสนอเหตุการณ์ความขัดแย้ง การชุมนุม การประท้วง การจลาจล การปะทะ การปราบปรามที่รุนแรง การก่อการร้าย และภาวะสงคราม

๑๔.๑ ในภาวะที่เกิดความขัดแย้งในสังคมที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง ถือเป็นหน้าที่ขององค์การ ในการปฏิบัติงานด้านการผลิตและการเผยแพร่รายการ พึงนำเสนอข้อมูลความคิดเห็นที่หลากหลาย ครบถ้วน ไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทั้งต้องพยายามเสนอข้อมูลความรู้ ความคิดเห็น เพื่อให้สังคมมีทางออกจากความขัดแย้ง

๑๔.๒ ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศ หรือผู้ดำเนินรายการ ต้องตระหนักว่าบุคคลมีสิทธิในการชุมนุมอย่างสงบ และปราศจากอาวุธ และมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

๑๔.๓ การรายงานข่าวการชุมนุม การประท้วง การจลาจล การก่อการร้าย ต้องรายงานอย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ ด้วยความถูกต้องเที่ยงตรง และรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งต้องระมัดระวังในการเลือกใช้คำพูดและน้ำเสียงที่ไม่ปรุงแต่ง ไม่ใส่อารมณ์ ไม่มีอคติ

๑๔.๔ การเสนอข่าวหรือรายงานข่าว ต้องเลือกใช้คำเพื่อระบุถึงผู้ก่อเหตุอย่างถูกต้องและเหมาะสม หลีกเลี่ยงการกล่าวถึงบุคคลว่าเป็นผู้ก่อการร้าย จนกว่าจะมีคำพิพากษาคดีของศาล ยกเว้นเป็นการกล่าวของแหล่งข่าว หรือผู้ให้ข้อมูล ที่ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศ หรือผู้ดำเนินรายการต้องอ้างถึงแหล่งข่าว แหล่งข้อมูล เมื่อมีการใช้คำนี้

๑๔.๕ รายงานเหตุการณ์การปะทะ การปราบปราม หรือภาวะสงคราม ตามความเป็นจริง ไม่ปิดบังสภาพความโหดร้ายทารุณที่เกิดขึ้น แต่ต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเหยื่อ และต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจเสนอภาพที่สยดสยองหรือสะเทือนใจ

๑๔.๖ การนำเสนอข่าวหรือรายการ...

๑๔.๖ การนำเสนอข่าวหรือรายการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ในประเด็นที่มีความขัดแย้ง ต้องนำเสนออย่างเคารพในความแตกต่าง หลากหลาย ต้องไม่นำเสนอเหมารวมทางชาติพันธุ์

ข้อ ๑๕ จริยธรรมในการรายงานเหตุหายนะ อุบัติเหตุขนาดใหญ่ ภัยธรรมชาติ ภาวะฉุกเฉิน

๑๕.๑ การรายงานเหตุหายนะและภาวะฉุกเฉินเช่น ภัยธรรมชาติ อุบัติเหตุขนาดใหญ่ ที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ต้องให้ความสำคัญกับแหล่งที่มาและความถูกต้องของข้อมูล โดยเฉพาะตัวเลขของผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต รวมทั้งความเสียหาย

๑๕.๒ เมื่อเกิดเหตุหายนะและภาวะฉุกเฉิน ต้องรีบรายงานเฉพาะข้อมูลที่สำคัญ แต่ต้องไม่ละเลยการตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนการรายงาน

๑๕.๓ การทำงานในภาวะเช่นนี้ มิใช่เพียงรายงานข่าวหรือเหตุการณ์ แต่ต้องช่วยส่งสัญญาณเตือนหรือขอความช่วยเหลือ เพื่อช่วยลดความสูญเสีย ความเสียหาย แต่ต้องระมัดระวังในความถูกต้องเที่ยงตรงตามข้อเท็จจริง และรักษาความเป็นกลางอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๑๖ จริยธรรมในการปฏิบัติงานเมื่อเกิดเหตุการณ์ข่มขู่ คุกคาม การจับตัวประกัน การลักพาตัว การจี้เครื่องบิน หรือ ยานพาหนะอื่น

๑๖.๑ การเผยแพร่ข้อความคำเตือน คำข่มขู่ คุกคาม ต้องผ่านการหารือเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานความมั่นคง และต้องผ่านการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูงขององค์การ

๑๖.๒ การเสนอข่าว หรือรายงานเหตุการณ์การข่มขู่ คุกคาม การจับตัวประกัน การลักพาตัว การจี้เครื่องบิน หรือยานพาหนะอื่น ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและสวัสดิภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องและของสาธารณะ ทั้งต้องระมัดระวังไม่ให้กลายเป็นเครื่องมือหรือช่องทางการสื่อสารของผู้ก่อการร้าย

๑๖.๓ ในสถานการณ์ที่มีการข่มขู่ คุกคาม หรือจับตัวประกัน ผู้ปฏิบัติงานต้องระมัดระวังในการรายงานข่าวที่ไม่เปิดเผยรายละเอียดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และควรรับฟังคำแนะนำ จากตำรวจและฝ่ายความมั่นคง

ข้อ ๑๗ ให้กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อธำรงจริยธรรมวิชาชีพการผลิต การจัดหา และการเผยแพร่รายการ สำหรับผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ข้อ ๑๘ หากผู้ปฏิบัติงาน จงใจ เจตนา ละเลย ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือขององค์การ ถ้าเป็นพนักงานต้องถูกดำเนินการทางวินัย และอาจได้รับโทษ ตั้งแต่ ภาคทัณฑ์ ตัดค่าจ้าง พักงาน ให้ออกหรือไล่ออก ถ้าเป็นบุคคลภายนอกอาจถูกลดผลตอบแทนหรือเลิกจ้าง ทั้งนี้ ตามกระบวนการพิจารณาและวิธีดำเนินการที่โปร่งใส เป็นธรรม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

ประธานกรรมการนโยบาย

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย